

Nr 39.

Ankom till riksdagens kansli den 29 april 1932 kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändrad lydelse av 63 § lagen den 29 juni 1923 (nr 286) om sparbanker.

Genom en den 4 mars 1932 dagtecknad proposition nr 172, som hänvisats till bankoutskottets förberedande handläggning, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll, jämlikt § 87 regeringsformen, föreslagit riksdagen antaga ett vid propositionen fogat förslag till lag angående ändrad lydelse av 63 § lagen den 29 juni 1923 (nr 286) om sparbanker.

Berörda förslag är av följande lydelse:

Förslag

till

Lag

angående ändrad lydelse av 63 § lagen den 29 juni 1923 (nr 286) om sparbanker.

Härigenom förordnas, att 63 § lagen den 29 juni 1923 om sparbanker, vilket lagrum ändrats genom lag den 5 juli 1929 (nr 229), skall i nedan angivna del hava följande ändrade lydelse:

63 §.

Till bestridande av kostnaden för sparbanksinspektionens organisation och verksamhet ävensom av kostnaden för ersättningar åt allmänna ombuden skall varje sparbank i riket årligen erlägga särskilda bidrag. Vardera bidraget skall utgå efter visst, för samtliga sparbanker lika förhållande till sammanlagda beloppet av de utav sparbank vid utgången av nästföregående kalenderår förvaltade medlen; dock må bidraget till bestridande av kostnaden för sparbanksinspektionens organisation och verksamhet icke överstiga tre tusendels procent och bidraget till bestridande av kostnaden för ersättningar åt allmänna ombuden icke överstiga åtta tusendels procent av detta belopp.

Närmare — — — Konungen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1933 och skall tillämpas jämväl i fråga om bidrag, avseende ersättningar åt allmänna ombuden för år 1932.

Nu gällande bestämmelser om tillsynsväsendet över sparbankerna infördes genom lagen den 5 juli 1929 (nr 229) om ändring i vissa delar av lagen om sparbanker. Därigenom har bestämts, att tillsynen över sparbank skall utövas av länsstyrelserna och en för hela riket gemensam sparbanksinspektion. Länsstyrelserna skola för varje sparbank inom länet förordna ett allmänt ombud, vars åligganden regleras dels i sparbankslagen och dels i en särskild av Kungl. Maj:t utfärdad instruktion. Beträffande kostnaderna för tillsynsverksamheten gäller, enligt 63 § lagen om sparbanker, att till bestridande av *hela* kostnaden för sparbanksinspektionens organisation och verksamhet ävensom av *halva* kostnaden för arvoden åt allmänna ombuden varje sparbank i riket skall årligen erlægga särskilda bidrag. Vartdera bidraget skall utgå efter visst, för samtliga sparbanker lika förhållande till sammanlagda beloppet av de utav sparbank vid utgången av nästföregående kalenderår förvaltade medlen, dock att intetdera bidraget må överstiga fem tusendels procent av detta belopp. Återstoden av kostnaden för arvoden åt allmänna ombuden skall gäldas av statsmedel.

Sparbankernas bidrag till bestridande av *kostnaden för sparbanksinspektionen* regleras närmare genom Kungl. Maj:ts kungörelse den 20 december 1929 (nr 403), vari stadgas, att sparbank skall för nämnda ändamål årligen erlægga bidrag, motsvarande 0.0025 procent av de utav sparbanken vid utgången av nästföregående kalenderår förvaltade medlen. Bestämmelserna om *arvode åt de allmänna ombuden* återfinnas i Kungl. Maj:ts kungörelse i ämnet den 14 februari 1930 (nr 41). Enligt 1 § nämnda kungörelse åtnjuter allmänt ombud arvode för varje kalenderår med belopp motsvarande 0.025 procent av den del av de utav sparbanken vid utgången av nästföregående år förvaltade medlen, som icke överstiger 500,000 kronor, och därefter för överskjutande belopp enligt fallande skala, så att för den del av de av sparbank förvaltade medlen, som överstiger 80,000,000 kronor, procentsatsen utgör allenast 0.0002 procent. Arvodet må icke utgå med lägre belopp än 100 kronor för år. Utöver arvodet äger allmänt ombud uppbära resekostnads- och traktamentsersättning enligt gällande relemente.

I skrivelse till finansdepartementet har *statens organisationsnämnd* framlagt förslag åsyftande en sådan ändring av bestämmelserna om gäldandet av kostnaden för tillsynen över sparbankerna, att denna kostnad helt komme att åvila sparbankerna. Såsom motivering härför har näm-

den anført, att då tillsynen utövades huvudsakligen i sparbankernas och insättarnas intresse, tillräckligt skäl för statsverket att deltaga i kostnaden för tillsynsverksamheten i detta fall näppeligen kunde föreligga mer än i fråga om andra banker eller försäkringsanstalter, vilka institutioner själva hade att betala kostnaderna för tillsynen över dem. Ett överflyttande av den del av tillsynskostnaden, som åvilade statsverket, eller principiellt hälften av kostnaden för allmänna ombuden, på sparbankerna själva, syntes med hänsyn till att de belopp, varom här vore fråga, vore av relativt ringa betydelse, knappast i nämnvärd mån inverka på sparbankernas ekonomiska ställning. Härvid borde särskilt uppmärksammas, att enligt gällande bestämmelser den sammanlagda tillsynskostnaden skall fördelas på de olika sparbankerna i lika förhållande till de av dem förvaltade medlen, i följd varav de mindre sparbankernas andelar i kostnaden bleve synnerligen obetydliga. För statsverket skulle ett beslut att låta sparbankerna bekosta hela tillsynsverksamheten medföra en årlig minskning i dess utgifter å cirka 100,000 kronor.

I fråga om den procent av sparbankernas förvaltade medel, vartill kostnaderna högst borde få uppgå, har organisationsnämnden i huvudsak föreslagit, att med bibehållande av den nuvarande maximigränsen för sparbankernas årliga bidrag till bestridande av kostnaderna för sparbanksinspektionens organisation och verksamhet — fem tusendels procent av de förvaltade medlen vid utgången av näst föregående kalenderår — maximibeloppet för varje sparbanks årliga bidrag till bestridande av kostnaden för arvoden åt de allmänna ombuden skulle, efter införandet av skyldighet för sparbankerna att vidkännas hela arvodeskostnaden, höjas till det dubbla av det nu fastställda maximibeloppet, d. v. s. en hundra del procent av sammanlagda beloppet av de vid utgången av näst föregående kalenderår förvaltade medlen.

I yttrande över nämndens förslag har *styrelsen för svenska sparbanksföreningen* — som icke haft något att erinra mot att kostnaderna för tillsynsverksamheten helt överflyttades på sparbankerna själva — påvisat, att enligt senaste beräkningar det belopp, som skulle motsvara det av nämnden ifrågasatta procenttalet (en hundra del procent) för sparbankernas kostnader för arvoden till allmänna ombuden, högst väsentligt överskötte den verkliga kostnaden, som under år 1930 utgjort sammanlagt för staten och sparbankerna 6,36 tusendels procent. En höjning av maximigränsen till åtta tusendels procent syntes styrelsen vara fullt tillräcklig och betryggande.

I samband härmed har styrelsen föreslagit en sänkning av maximiprocenten för sparbankernas bidrag till sparbanksinspektionen till tre tusendels procent av de förvaltade medlen. Den nuvarande maximiprocenten (fem tusendels procent) vore nämligen enligt styrelsens mening alltför rundligt tilltagen med hänsyn till att det belopp, som årligen erfordra-

des för inspektionens verksamhet, avsevärt understege det nu medgivna högsta disponibla beloppet.

De i ärendet hörda myndigheterna — sparbanksinspektionen, riksräkenskapsverket och statskontoret — hava tillstyrkt organisationsnämndens förslag, att sparbankerna skulle åläggas att bestrida hela kostnaden för tillsynen över dem. Vad beträffar maximigränsen för sparbanks bidrag till bestridande av kostnaderna hava de av styrelsen för svenska sparbanksföreningen härutinnan föreslagna procenttalen icke föranlett erinran från nämnda myndigheters sida. I överensstämmelse härmed har utarbetats det nu föreliggande förslaget till ändrad lydelse av 63 § lagen om sparbanker, vilket förslag av lagrådet lämnats utan anmärkning.

Beträffande utredningen i övrigt får utskottet hänvisa till propositionen.

Utskottet.

Utskottet vill giva sin anslutning till det i propositionen framlagda förslaget om sådan ändring i lagen om sparbanker, att sparbankerna själva få bära hela kostnaden för tillsynsväsendet. Vid bifall härtill skulle sparbankernas bidrag till bestridande av kostnaden för ersättningar åt allmänna ombuden, vilken kostnad för närvarande endast till halva sitt belopp uttages av sparbankerna, komma att i sin helhet åvila dessa. Såsom av utredningen i ärendet framgår, förutsätter emellertid en sådan ökning i bidragsskyldigheten en höjning av den för detta bidrag nu fastställda maximiprocentsatsen, vilken för närvarande utgör fem tusendels procent av de utav sparbankerna förvaltade medlen. Kungl. Maj:t har föreslagit en höjning av denna procentsats till åtta tusendels procent. Då, enligt vad erfarenheten visat, de faktiska kostnaderna för uppehållande av här ifrågavarande tillsyn mycket väl inrymmas inom den kostnadsram, som ett bidrag av sist angivna storlek skulle motsvara, har utskottet icke funnit anledning till erinran mot förslaget i denna del. Av enahanda skäl får utskottet tillstyrka bifall till den föreslagna sänkningen från fem till tre tusendels procent av den i lagen fastställda maximiprocentsatsen för sparbanks bidrag till bestridande av kostnaden för sparbanksinspektionens organisation.

De i propositionen innefattade förslagen i övrigt, vilka äro av huvudsakligen formell natur, vill utskottet biträda.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må bifalla Kungl Maj:ts förevarande proposition.

Stockholm den 29 april 1932.

På bankoutskottets vägnar:

C. E. SVENSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *C. E. Svensson, Gustafsson* i Stensholm*, *Lindgren, Johansson* i Östersund, *Ström* i Lidköping, *Stendahl, Berling* och *Bodin*;

från andra kammaren: herrar *Winkler, Svensson* i Betingetorp*, *Wikström, Höglund* i Göteborg, *Ryberg, Carlsson* i Solberga, *Paulsen** och *Andersson* i Falkenberg.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.